

Tilburg University

Goede arbeidsrelaties zijn essentieel om woon-werkverkeer af te remmen

Wilthagen, Ton

Published in:
Het Financieele Dagblad

Publication date:
2020

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Wilthagen, T. (2020). Goede arbeidsrelaties zijn essentieel om woon-werkverkeer af te remmen. *Het Financieele Dagblad*, 24.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

**Ton Wilthagen is hoog-
leraar Arbeidsmarkt,
Tilburg University.
Reageer via
expert@fd.nl**

Goede arbeidsrelaties zijn essentieel om woon-werkverkeer af te remmen

Nederland zal nog meer vaart moeten maken om de klimaatdoelstellingen, zoals de beperking van stikstof, te halen. In het voorjaar gaat daartoe de snelheidslimiet op de weg terug naar honderd kilometer per uur. Het zou voor het milieu natuurlijk beter zijn als er veel minder verkeer is. Dat zou als bijkomend voordeel ook de hoge filedruk doen afnemen en wellicht het fikse aantal verkeersongevallen terugdringen.

Veel wegverkeer is werkgerelateerd: mensen gaan per auto of motor op en neer naar hun werk. Dat betekent dat de oplossing, naast het promoten van elektrische auto's, fietsen en openbaar vervoer, vooral in het verminderen van de afstand tussen de werk- en thuislocatie te vinden is. Dat inzicht is niet nieuw, maar het is urgent hierover verder na te denken.

De relatie tussen de werkgever en de werknemer moet dan centraal staan. Zekerheid, wederzijds vertrouwen en gelijke promotiekansen kunnen helpen om het forenzen te beperken.

Een voor de hand liggende manier om winst te behalen is dat mensen zo dicht mogelijk bij hun werk gaan wonen. Veel mensen zien het scenario 'op de fiets naar het werk' als een ideaalplaatje, maar dat komt vaak niet tot stand. Nederlanders zijn het meest honkvast van alle Europeanen wat betreft de bereidheid om voor hun werk te verhuizen. 90% van de bevolking is daartoe niet bereid, volgens wervingsbedrijf PageGroup.

Dat is een kwestie van cultuur en een klein land met een goede infrastructuur. De moeilijke en dure woningmarkt en tijdelijke arbeidscontracten leiden ertoe dat Nederlanders terughoudend zijn om hun huis op te zeggen of te verkopen. Ook om die reden kunnen scholen en zorginstellingen in de grote steden niet voldoende personeel vinden.

Als er dan toch gereisd wordt, kan carpoolen een grote bijdrage leveren. Volgens voorlichtingsorganisatie Milieu Centraal zouden er in de spits 70% minder auto's rijden als alle voertuigen voor woon-werkverkeer bezet worden door vier mensen. Ondanks de aanleg van carpoolplaatsen heeft samen reizen geen grote vlucht genomen. Automobilisten zien hun reis als een rustmoment, willen hun eigen muziek luisteren en niet afhankelijk zijn van hun reisgenoten wat betreft het moment waarop ze naar huis gaan.

Een radicale oplossing zou zijn om

ILLUSTRATIE: HEIN DE KORT VOOR HET FINANCIËLE DAGBLAD

het werkgebied van bedrijven te beperken. Iedereen kent de situatie waarin een schildersbedrijf uit bijvoorbeeld Breda op weg is naar Utrecht en dat dit busje op de tegengestelde weghelft eenzelfde soort bedrijf uit Houten tegenkomt dat naar Brabant reist.

Zo'n beperking van de bewegingsruimte van ondernemers en werknemers zal al gauw op weerstand stuiten en leiden tot een discussie met de mededingingsautoriteiten. Vrijwillige coördinatie gericht op doorspelen of ruilen van opdrachten ten behoeve van het klimaat is waarschijnlijk een illusie.

Wat in ieder geval kan, is kritischer zijn ten aanzien van zakenreizen, heidagen, bedrijfsuitjes en landelijke bijeenkomsten ver van huis waarvoor bijna iedere medewerker van het bedrijf moet reizen. Videoconferenties zijn vaak een prima alternatief.

VERTROUWEN

Meer thuiswerken lijkt veelbelovend. Een studie uit 2012 in de regio Brussel laat positieve milieueffecten zien. Op het gebied van thuiswerken is Nederland koploper in Europa. De Engelse internetdienstenaanbieder Plusnet

riep in 2019 Nederland uit tot nummer 1 van de 'Remote Workers Index', onder andere vanwege onze uitstekende breedbandconnecties, wifi-hotspots en werklocaties.

De afgelopen jaren is het aantal werknemers dat thuiswerkt geleidelijk toegenomen, maar het aantal bedrijven dat het aanbiedt niet. In 2018 werkte, volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek, 37% van de beroepsbevolking vaak of wel eens thuis. Zo'n 20% werkt een dag of meer per week vanuit huis.

Toch zijn er ook aandachtspunten. Delftse onderzoekers concluderen in een studie dat organisaties die thuiswerken gaan aanbieden, in de hand werken dat hun werknemers verder van huis gaan of blijven wonen. Dan maken ze op de niet-thuiswerkdagen veel meer autokilometers. En dat levert uiteindelijk geen milieuwinst op.

Verder maken in Nederland vooral oudere mannen met een managementfunctie gebruik van thuiswerken, om even weg te zijn van kantoor en ongestoord werk af te maken.

Ruim 40% van alle werknemers geeft aan het (heel) belangrijk te vinden dat de mogelijkheid wordt gegeven om

thuis te werken. Op basis van de Wet flexibel werken kunnen zij daartoe bij de werkgever een verzoek indienen. De werkgever hoeft dit verzoek alleen maar te bekijken en kan het weigeren bij het ontbreken van een zwaarwegend bedrijfsbelang. Die regel moet worden aangepast.

Voor diverse beroepen en functies, zoals kraanmachinist, is thuiswerken geen optie. Toch kunnen deze werknemers wel periodiek aan hun eigen keukentafel aan hun ontwikkeling werken door middel van e-learning.

Veel onderzoek wijst uit dat thuiswerken leidt tot een flinke stijging van productiviteit. Maar er wordt ook gesteld dat die stijging maar tijdelijk is, omdat werknemers na verloop van tijd in de verleiding komen om tussen de bedrijven door andere zaken te doen, zoals een boodschap of een wasje draaien.

Meer dan een dag per week thuiswerken kan leiden tot verlies van contacten met collega's en leidinggevenden en negatief uitwerken op promotiekansen. Vertrouwen en een goede relatie met de leidinggevende zijn om die reden belangrijke voorwaarden voor succesvol thuiswerken.

Thuiswerken kan leiden tot verlies van contact met collega's en negatief uitwerken op promotiekansen